نمافر
Namafar.ir

داده‌نمای

پادکست‌های فارسی

در کست‌باکس و شنوتو

آبان ۱۴۰۵

داده‌نمای فرهنگی

عنوان گزارش	داده‌نمای پادکست‌های فارسی در کست‌باکس و شنوتو
ناشر	مرکز تحلیل داده و سیاست‌پژوهی نمافر
دوره داده	برداشت آبان ۱۴۰۵ از کست‌باکس و شنوتو
جامعه	۱۹,۰۷۷ برنامه فارسی کست‌باکس و ۱۳,۷۱۹ برنامه فارسی دارای قسمت شنوتو
تاریخ انتشار	آبان ۱۴۰۵

داشبورد برخط پادکست فارسی

فهرست کامل برنامه‌ها با جست‌وجو و فیلتر موضوع، سکو و اندازه در داشبورد دیده‌بان نمافر در دسترس است. برای دیدن داشبورد کد را اسکن کنید.

namafar.ir/dashboards/podcast-farsi

فهرست

یافته‌ها	یافته‌های کلیدی در یک نگاه	۴
درباره	درباره این داده‌نما	۵
۰۱	زمینه جهانی پادکست و جایگاه آن در ایران	۶
۰۲	سیمای کلان	۹
۰۳	توزیع و تمرکز	۱۵
۰۴	برترین برنامه‌ها و سازندگان	۲۲
۰۵	نقشه موضوع‌ها	۳۰
۰۶	کالبدشکافی هشت موضوع	۳۷
۰۷	پویایی و ماندگاری	۴۷
۰۸	تقویم انتشار	۵۴
۰۹	شنوتو از نزدیک	۵۸
۱۰	دو سکو کنار هم	۶۷
۱۱	معدن عنوان‌ها	۷۱
۱۲	زیرساخت میزبانی	۷۷
۱۳	فهرست روز کست‌باکس برای ایران	۸۰
۱۴	گونه‌شناسی	۸۳
۱۵	روش‌شناسی	۸۶

یافته‌های کلیدی در یک نگاه

اندازه

نمافر ۱۹,۰۷۷ برنامه فارسی را در کست‌باکس رصد کرده است که در مجموع ۲,۳۱ میلیارد بار پخش شده‌اند. شنوتو ۱۳,۷۱۹ برنامه فارسی دارای قسمت و ۱۶۸ میلیون پخش را داراست.

تمرکز

۱۹۱ برنامه، یعنی یک درصد برتر برنامه‌های کست‌باکس، ۶۹,۲ درصد پخش را به خود اختصاص داده‌اند. ضریب جینی پخش در این سکو به ۰,۹۶۳ می‌رسد.

برنامه معمولی

میانه پخش برنامه‌های کست‌باکس ۱,۳۱۲ بار و میانه دنبال‌کننده ۸۱ نفر است، حال آنکه میانگین پخش به ۱۲۱ هزار بار می‌رسد.

برنامه‌های زنده

تنها ۸,۳ درصد برنامه‌های کست‌باکس در سه ماه پیش از برداشت قسمت تازه داشته‌اند، اما ۵۴,۴ درصد پخش از آن همین برنامه‌هاست.

موضوع

«خودیاری و توسعه فردی» با ۲۸ درصد پخش بزرگ‌ترین موضوع کست‌باکس به شمار می‌آید و پس از آن «تاریخ» با ۱۴,۶ درصد قرار دارد.

جنایی واقعی

برنامه‌های جنایی واقعی با میانه ۴,۴۴۴ پخش بالاترین میانه را میان هشت موضوع اصلی دارند. با این حال ۵۰ درصد پخش این موضوع به ChannelB می‌رسد.

ماندگاری

فاصله نخستین و آخرین قسمت نیمی از برنامه‌های شنوتو کمتر از ۲۰ روز است و ۳,۴۹۸ برنامه تنها یک قسمت دارند.

تقویم انتشار

برنامه‌های فارسی شنوتو در فروردین ۱۴۰۵ تنها ۴۰۱ قسمت منتشر کردند. این رقم در مهر همان سال به ۴,۵۱۴ قسمت بازگشت.

مدت قسمت

میانه مدت قسمت‌های شنوتو ۱۳,۶ دقیقه است. قسمت‌های ۳۰ تا ۶۰ دقیقه‌ای با ۱۷,۵ درصد عرضه، ۳۳,۵ درصد پخش را گرفته‌اند.

دو سکو

۳,۵۵۲ برنامه شنوتو با عنوان یکسان در کست‌باکس هم حضور دارند و ۸۱,۷ درصد پخش شنوتو از آن این برنامه‌هاست.

میزبانی

خوراک ۵۹ درصد برنامه‌های فارسی کست‌باکس روی خود این سکوست، حال آنکه Acast با ۳ درصد برنامه‌ها ۲۲ درصد پخش را میزبانی می‌کند.

عنوان قسمت‌ها

شمار برنامه‌های شنوتو که در عنوان قسمتی از «هوش مصنوعی» نام برده‌اند از ۱۷ برنامه در ۲۰۲۲ به ۱۷۰ برنامه در ۲۰۲۵ رسیده است.

ماجرای این داده‌نما

پادکست مهم‌ترین رسانه شنیداری قرن ماست. با رونق پادکست‌گویی، رادیو که سال‌ها پیش با ظهور انواع رسانه‌های دیداری کم و بیش به فراموشی سپرده شده بود، در قالبی دیگر تولدی دوباره یافت. پادکست رسانه‌ای است که هم تولید نسبتا آسانی دارد و هم مصرف آسانی و خصوصا برای ساکنان شهرهای بزرگ که روزانه زمان زیادی را بالاجبار صرف رفت‌وآمد می‌کنند، یک راه‌حل بی‌بدیل برای گریز از ملال است.

در ایران سکوی کست‌باکس که در هنگ‌کنگ مستقر است و سکوی ایرانی شنوتو، رایج‌ترین بسترها برای شنیدن پادکست‌اند و محصول حاضر، روایتی داده‌محور از این دو پلتفرم است. محصولی که مطالعه آن به کلیه علاقه‌مندان مصرف فرهنگی ایرانیان و به‌ویژه سیاست‌گذاران فرهنگی و رسانه‌ای، پژوهشگران، سکوهای صوتی و پادکست‌سازها و پادکست‌بازها پیشنهاد می‌شود.

این گزارش در قالب پانزده بخش تنظیم شده است؛ بخش نخست، پادکست را در قاب پیمایش‌های بیرونی به تماشا می‌نشیند و بخش‌های دوم تا پنجم، ابعاد کلیدی از جمله اندازه، تمرکز، برنامه‌های برتر و نقشه موضوع‌ها را واکاوی می‌کنند. در ادامه، بخش‌های ششم تا نهم به بررسی هشت موضوع اصلی، ماندگاری برنامه‌ها، تقویم انتشار و جزئیات سکوی شنوتو اختصاص دارند. بخش‌های دهم تا چهاردهم مقایسه‌ای میان دو سکو، عناوین قسمت‌ها، میزبانی، فهرست روز و گونه‌شناسی پادکست‌ها ارائه می‌دهند و سرانجام، بخش پایانی به تشریح روش کار این پژوهش می‌پردازد.

۱۹٬۰۷۷
برنامه فارسی در کست‌باکس

۱۳٬۷۱۹
برنامه فارسی در شنوتو

۲۳۸ هزار
قسمت فارسی با تاریخ در شنوتو

۶۶
نمودار و جدول

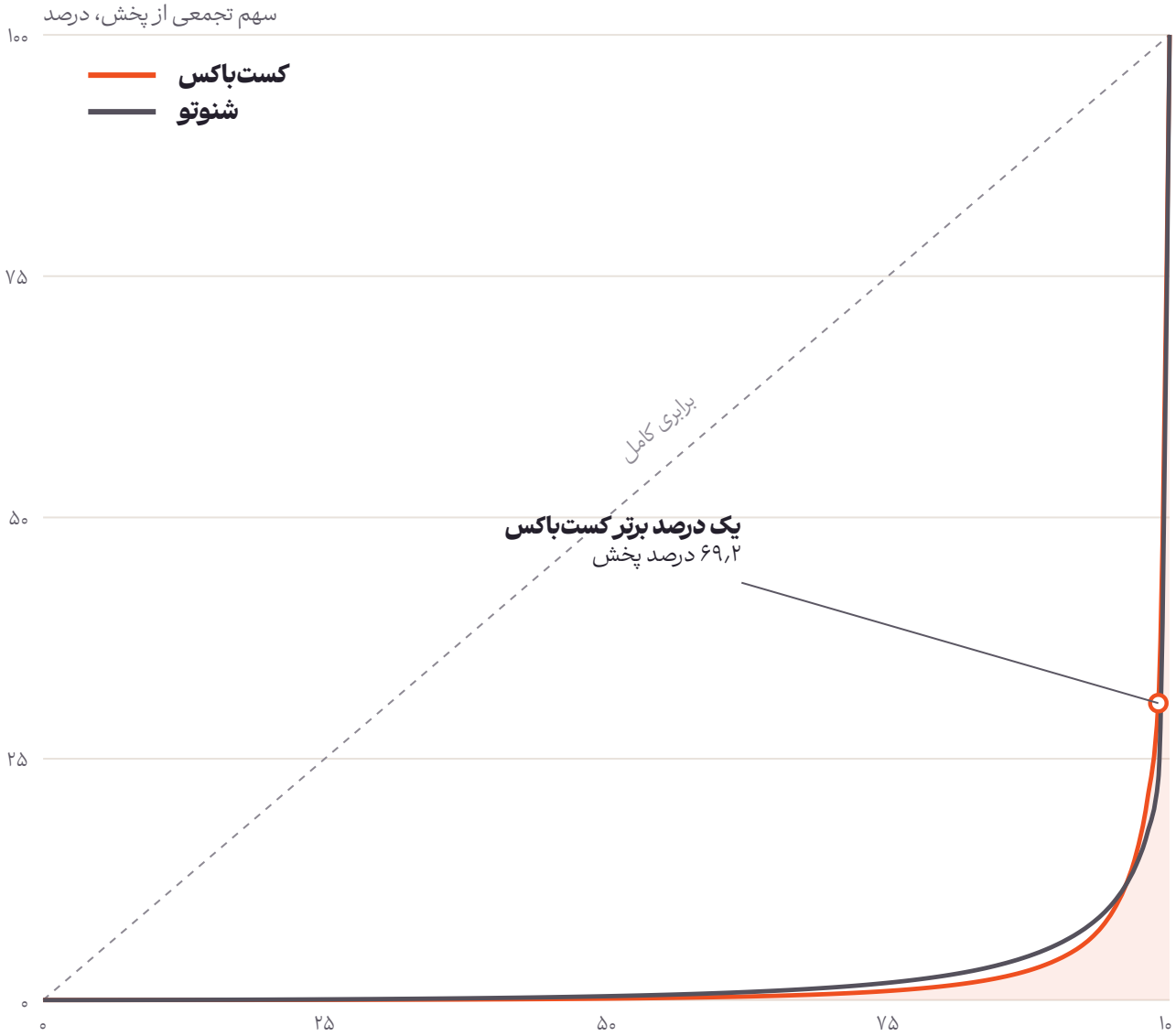
یک درصد برنامه‌ها ۶۹٫۲ درصد پخش را دارند

پادکست رسانه‌ای است که راه ورود به آن باز است، اما شنیده شدن میان صداها یکسان تقسیم نشده است. منحنی لورنز که فاصله یک توزیع را از برابری کامل نشان می‌دهد (Lorenz, ۱۹۰۵)، این نابرابری را به تصویر می‌کشد. در کست‌باکس یک درصد برتر، یعنی ۱۹۱ برنامه، ۶۹٫۲ درصد پخش را در اختیار دارد؛ رقمی که برای ده درصد برتر به ۹۵٫۸ درصد می‌رسد. این در حالی است که نیمه پایینی برنامه‌ها در مجموع تنها ۰٫۱۵ درصد پخش را داراست.

ضریب جینی پخش (Gini, ۱۹۱۲) نیز در کست‌باکس ۰٫۹۶۳ و در شنوتو ۰٫۹۵۸ است. نزدیکی این دو رقم نشان می‌دهد تمرکز شدید شنیدن نه ویژگی یک سکو، بلکه الگویی مشترک میان هر دو سکوست.

ضریب جینی: شاخص نابرابری میان صفر (برابری کامل) و یک (تمرکز کامل).

نمودار ۷ تمرکز پخش در دو سکو

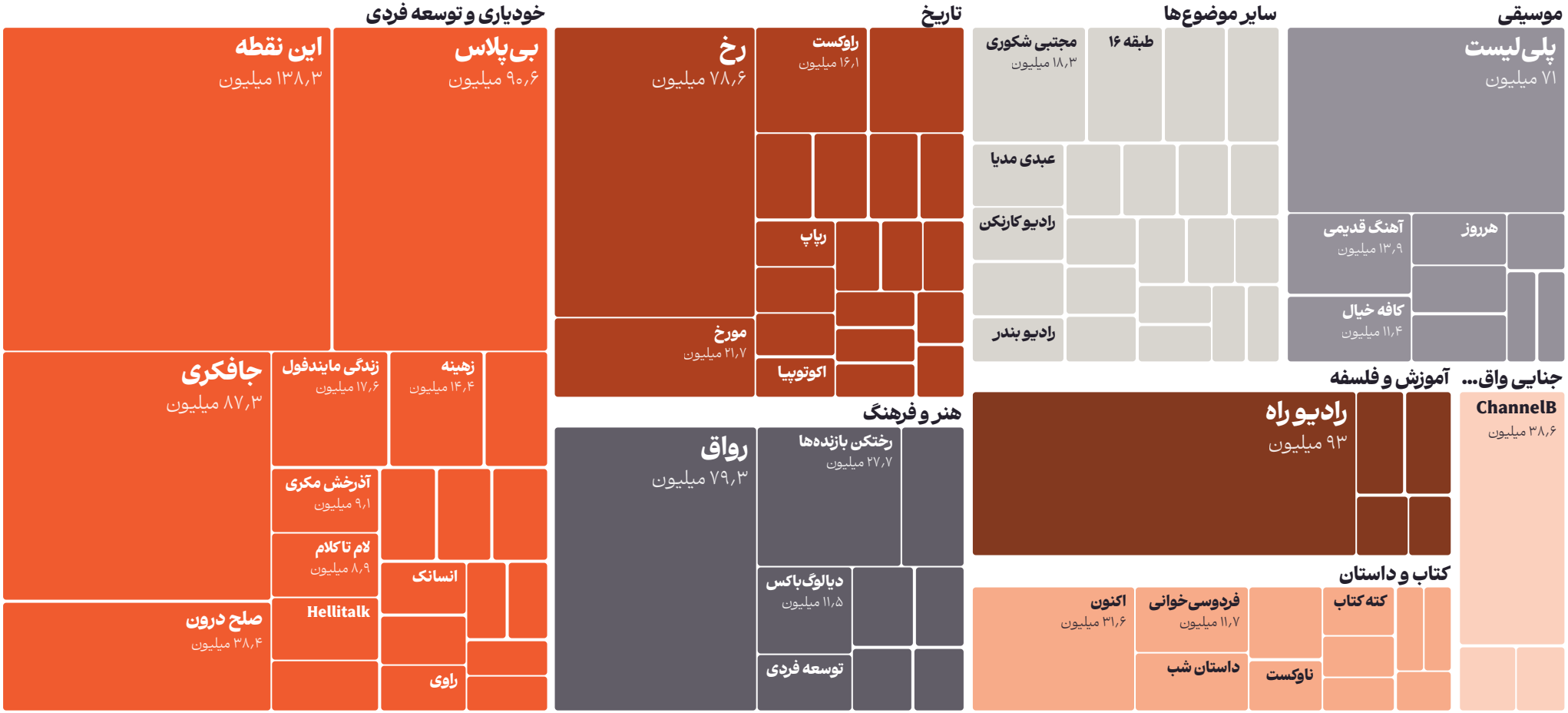

منبع: سکوی کست‌باکس؛ رصد نمافر، برداشت آبان ۱۴۰۵. منبع: سکوی شنوتو؛ رصد نمافر، برداشت آبان ۱۴۰۵.

صد برنامه نخست کست‌باکس ۵۹ درصد پخش را دارند

صد برنامه پرشنونده کست‌باکس در این نقشه درختی کنار هم نشسته‌اند؛ برنامه‌هایی که در مجموع ۵۹٫۴ درصد پخش برنامه‌های فارسی این سکو را گرفته‌اند. موضوع اصلی هر برنامه از برچسب خود سازنده در سکو برگرفته شده است. بزرگ‌ترین کاشی‌ها از آن «خودیاری و توسعه فردی» و «تاریخ» است و اندازه هر کاشی، فاصله هر نام را با نام بعدی نشان می‌دهد.

نمودار ۱۰ صد برنامه پرشنونده فارسی در کست‌باکس

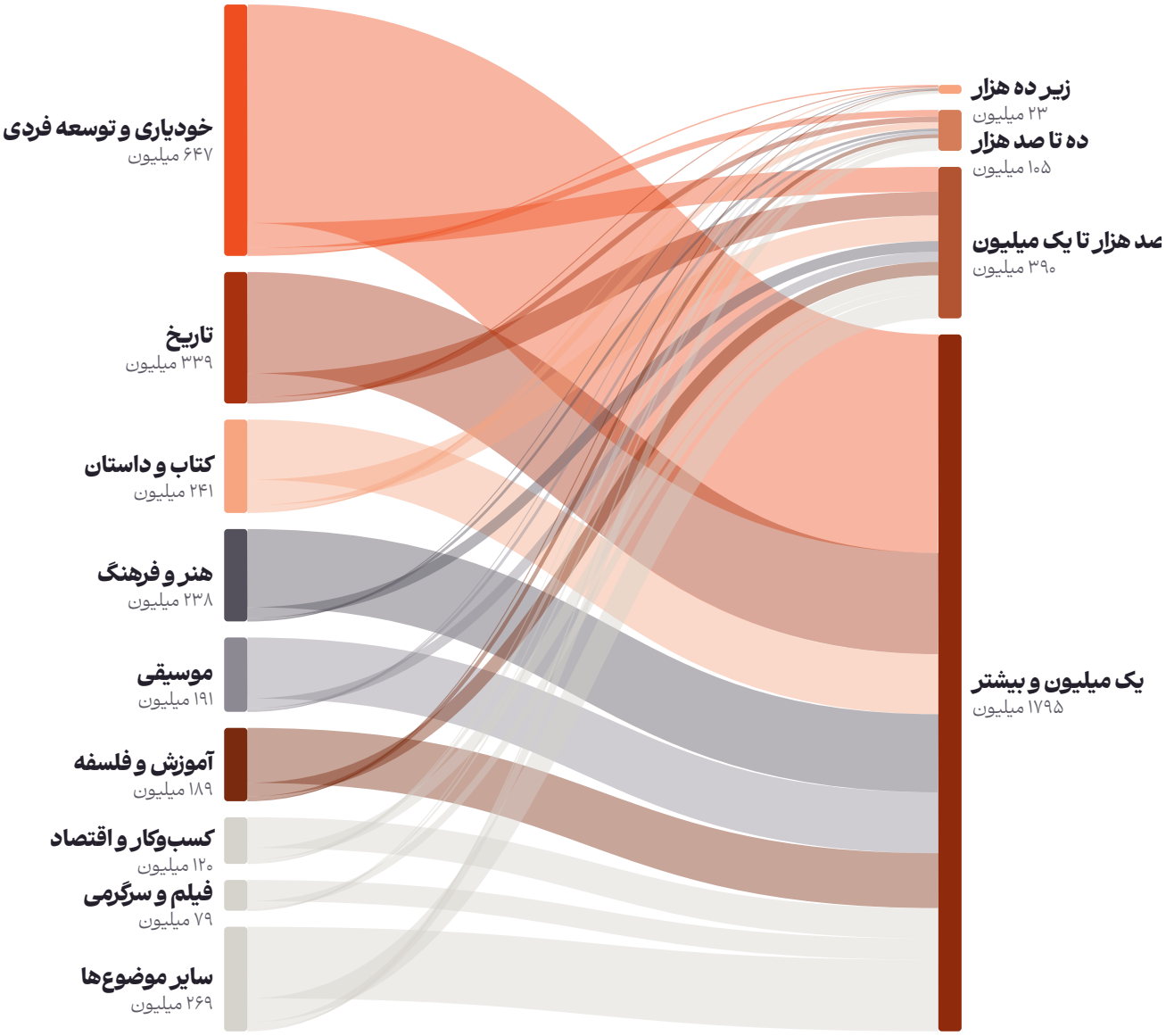
مساحت هر کاشی برابر با شمار پخش برنامه است و رنگ موضوع اصلی آن را نشان می‌دهد. منبع: سکوی کست‌باکس؛ رصد نمافر، برداشت آبان ۱۴۰۵. شمار پخش عدد اعلام‌شده خود سکو است.

برنامه‌های میلیونی ۷۷٫۶ درصد پخش را دارند

نمودار جریان نشان می‌دهد پخش هر موضوع سرانجام به کدام طبقه از برنامه‌ها می‌رسد. برنامه‌هایی با دست‌کم یک میلیون پخش ۷۷٫۶ درصد پخش کل را در اختیار دارند؛ سهمی که در «خودیاری و توسعه فردی» به ۸۶٫۹ درصد و در «تاریخ» به ۷۷ درصد می‌رسد.

در سوی دیگر برنامه‌های زیر ده هزار پخش با شماری ۱۴٫۴۳۰ برنامه‌ای، تنها ۱ درصد پخش را گرفته‌اند. هر چه به سمت برنامه‌های کوچک‌تر حرکت شود، جریان پخش باریک‌تر می‌شود.

نمودار ۲۱ جریان پخش از موضوع به طبقه اندازه برنامه

منبع: سکوی کست‌باکس؛ رصد نمافر، برداشت آبان ۱۴۰۵. موضوع برچسب خود سازنده است.

حدود سه‌چهارم برنامه‌های تازه پیش از یک‌سالگی خاموش می‌شوند

ساختن یک پادکست نسبتا آسان است، اما ادامه دادن آن حکایت دیگری دارد. جدول بقا سهم برنامه‌های هر گروه راه‌اندازی را نشان می‌دهد که پس از شمار معینی از ماه هنوز قسمت تازه داشته‌اند. از برنامه‌هایی که در ۲۰۲۳ راه افتاده‌اند، تنها ۲۶ درصد دوازده ماه پس از آغاز قسمت منتشر کرده‌اند.

نرخ بقا در گروه‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۴ در ماه دوازدهم میان ۱۹ تا ۲۷ درصد در نوسان است و آغاز و پایان ۳۵ درصد برنامه‌های گروه ۲۰۲۳ یک روز است. این ثبات نشان می‌دهد ریزش زودهنگام نه ویژگی یک دوره خاص، بلکه الگویی پایدار در چرخه عمر برنامه‌هاست.

گروه راه‌اندازی: برنامه‌هایی که نخستین قسمتشان در یک سال میلادی منتشر شده است.

نمودار ۲۸ سهم برنامه‌های فعال پس از ماه‌های نخست، درصد

شمار ماه میان نخستین و آخرین قسمت برنامه

گروه راه‌اندازی	۱	۳	۶	۱۲	۱۸	۲۴	۳۶	۴۸
۲۰۱۷ ۴۲۴ برنامه	۴۶	۳۶	۳۱	۲۲	۱۹	۱۴	۹	۷
۲۰۱۸ ۶۰۳ برنامه	۴۹	۴۰	۳۴	۲۶	۲۳	۲۰	۱۵	۱۱
۲۰۱۹ ۸۱۷ برنامه	۵۲	۴۲	۳۵	۲۷	۲۱	۱۸	۱۲	۹
۲۰۲۰ ۱٬۸۷۳ برنامه	۵۱	۳۸	۳۰	۲۱	۱۶	۱۳	۹	۷
۲۰۲۱ ۱٬۰۶۵ برنامه	۴۷	۳۵	۲۶	۲۰	۱۶	۱۳	۹	۷
۲۰۲۲ ۸۷۴ برنامه	۴۹	۳۸	۳۱	۲۳	۱۹	۱۶	۱۰	
۲۰۲۳ ۱٬۴۴۵ برنامه	۵۱	۴۱	۳۴	۲۶	۲۰	۱۴		
۲۰۲۴ ۱٬۸۷۲ برنامه	۴۸	۳۸	۲۹	۱۹	۱۲			

۰ ۵۵ درصد

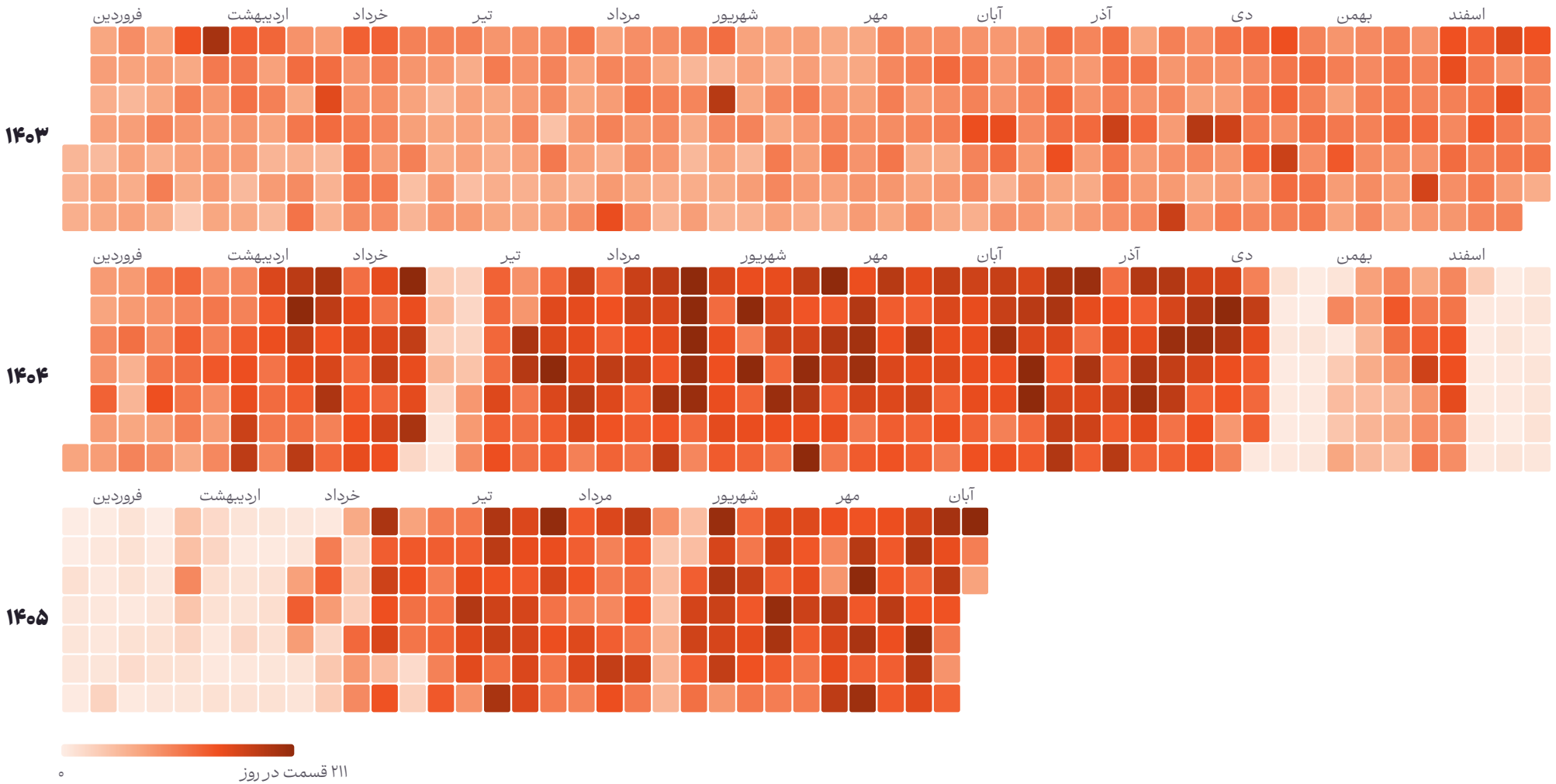
خانه‌های خالی هنوز قابل مشاهده نیستند.

منبع: سکوی شنوتو؛ رصد نمافر، برداشت آبان ۱۴۰۵. پایه آماری: ۱۳٬۷۱۹ برنامه فارسی دارای قسمت در شنوتو.

انتشار قسمت‌های فارسی شنوتو در فروردین ۱۴۰۵ به کمترین سطح رسید

هر خانه این تقویم یک روز است و رنگ آن شمار قسمت‌های منتشرشده در آن روز را نشان می‌دهد. انتشار از دی ۱۴۰۴ رو به کاهش گذاشت و فروردین ۱۴۰۵ تنها ۴۰۱ قسمت از ۶۶ برنامه به خود دید، حال آنکه فروردین یک سال پیش از آن ۲٬۸۴۰ قسمت از ۸۶۹ برنامه داشت.

نمودار ۳۲ شمار روزانه قسمت‌های منتشرشده از فروردین ۱۴۰۳ تا آبان ۱۴۰۵

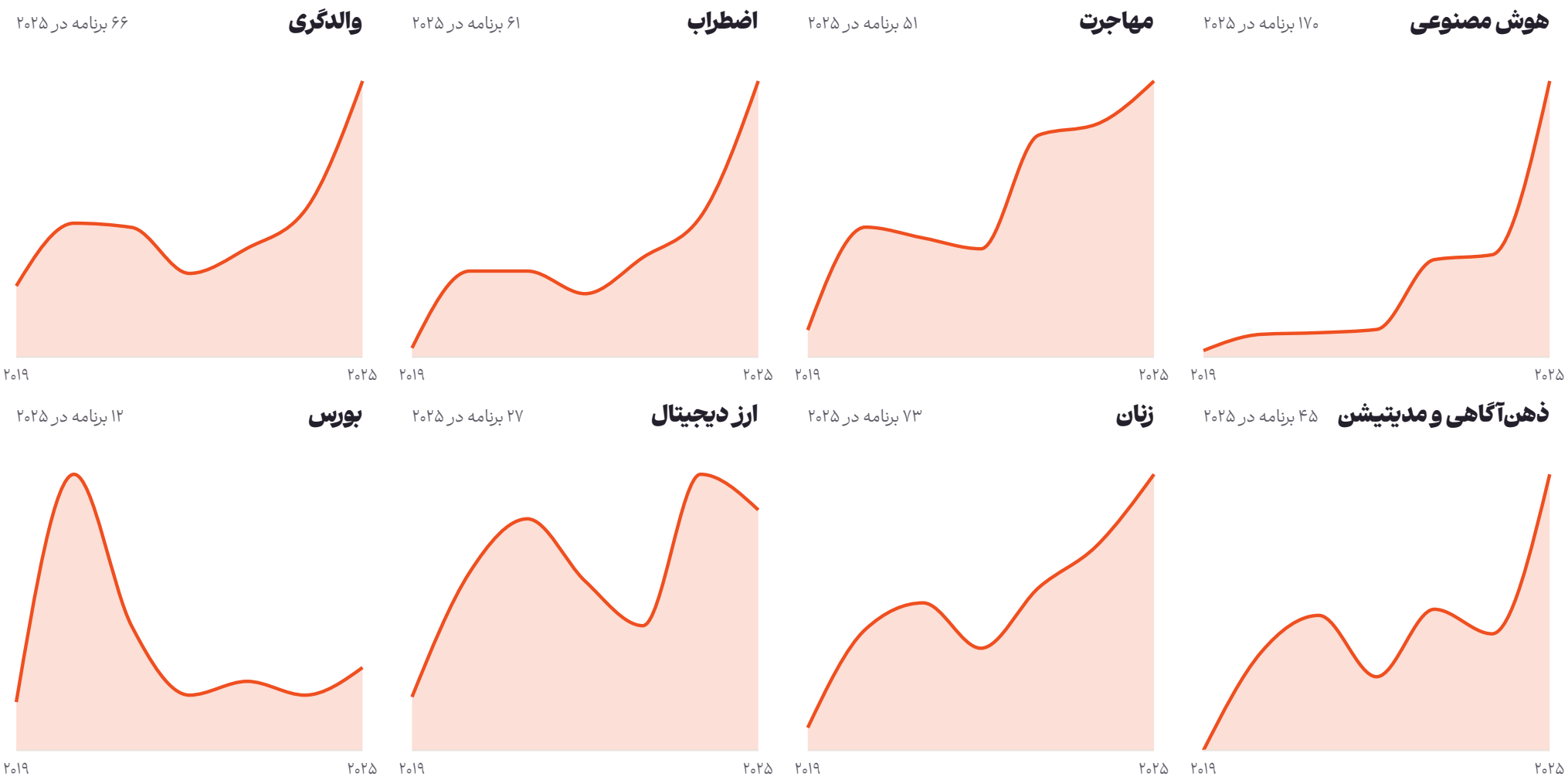

منبع: سکوی شنوتو؛ رصد نمافر، برداشت آبان ۱۴۰۵. پایه آماری: ۱۳٬۷۱۹ برنامه فارسی دارای قسمت در شنوتو. تاریخ‌ها به وقت جهانی ثبت شده‌اند.

نام هوش مصنوعی در عنوان قسمت‌ها از ۲۰۲۴ پررنگ شد

هر نمودار شمار برنامه‌هایی را نشان می‌دهد که دست‌کم یک قسمت با آن واژه در عنوان داشته‌اند. «هوش مصنوعی» از ۱۷ برنامه در ۲۰۲۲ به ۱۷۰ برنامه در ۲۰۲۵ رسیده است و «اضطراب» از ۱۴ به ۶۱ برنامه. عنوان‌ها توجه سازندگان را می‌نمایانند و بر میزان شنیده شدن این موضوع‌ها گواهی نمی‌دهند.

نمودار ۴۳ شمار برنامه‌های شنوتو دارای هر واژه در عنوان قسمت‌ها

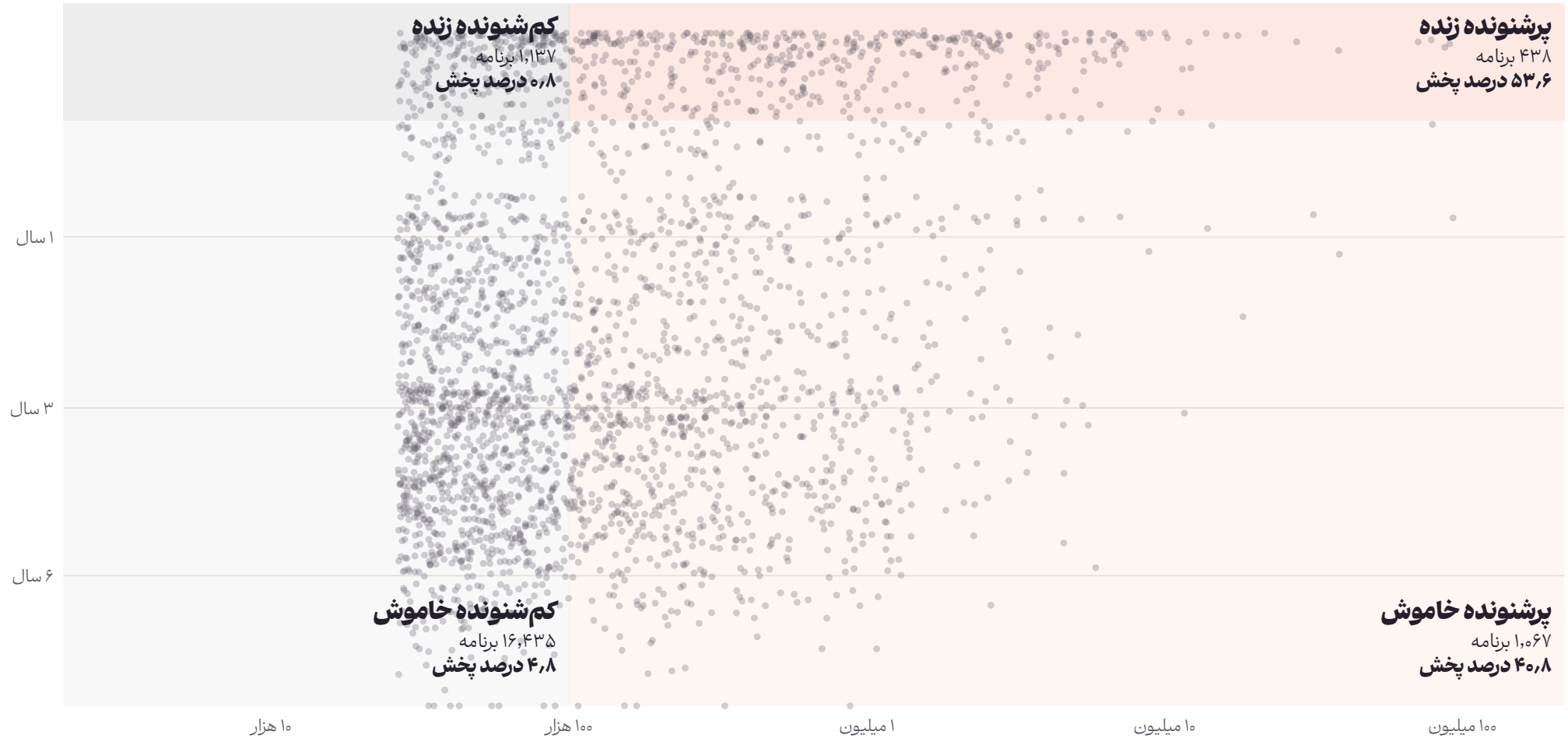

منبع: سکوی شنوتو؛ رصد نمافر، برداشت آبان ۱۴۰۵. ۲۰۲۶ به‌دلیل ناقص بودن سال نیامده است.

۴۳۸ برنامه پرشنونده زنده ۵۳٫۶ درصد پخش را دارند

چهار گونه این نمودار پویایی و اندازه را با هم می‌نگرند. برنامه‌های پرشنونده خاموش ۱٬۰۶۷ برنامه‌اند و ۴۰٫۸ درصد پخش را به خود اختصاص داده‌اند. بزرگ‌ترین گروه کم‌شنونده‌های خاموش با ۱۶٬۴۳۵ برنامه است که تنها ۴٫۸ درصد پخش را دارند؛ نسبت‌هایی که وزن آرشیو را در پادکست فارسی آشکار می‌کنند.

نمودار ۵۲ چهار گونه برنامه بر پایه شمار پخش و زمان آخرین قسمت

منبع: سکوی کست‌باکس؛ رصد نمافر، برداشت آبان ۱۴۰۵. نمودار ۲٬۹۷۷ برنامه نخست را نشان می‌دهد و شمارها و سهم‌ها برای کل ۱۹٬۰۷۷ برنامه است.

مرکز تحلیل داده و سیاست‌پژوهی نمافر

namafar.ir